

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: J. V.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČO 00006963
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 9. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 26. 9. 2024, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalované uvedeným ve výroku tohoto rozsudku byly podle § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „ZOPSZ“) a podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), zamítnuty námitky žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 27. 5. 2024, č. j. X a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvostupňovým

rozhodnutím byla žalobkyni snížena výše invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).

2. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované včasnou žalobou podanou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobkyně nesouhlasí se snížením stupně invalidity, neboť má za to, že se její stav od roku 2020 nezlepšil, naopak došlo k jeho zhoršení, k čemuž doložila řadu lékařských zpráv a vyšetření (MR, CT, neurologické a psychiatrické nálezy). Žalobkyně trpí vážnými zdravotními obtížemi, včetně neurologických problémů po operaci bederní páteře, které jí způsobují bolesti, omezenou pohyblivost a nutnost užívání opiátů. K tomuto se navíc přidružily vážné psychické problémy. V roce 2024 byla přijata do Domova s pečovatelskou službou, protože potřebuje pomoc s některými základními životními potřebami.
3. Žalobkyně rovněž namítla, že posudkový lékař ji nevyšetřil osobně, a tudíž nemohl získat odpovídající představu o jejím zdravotním stavu. Lékař podle ní nezhodnotil její celkovou výkonnost a schopnost vykonávat denní aktivity, jak to vyžaduje příloha vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Žalobkyně má za to, že její zdravotní stav odpovídá postižení uvedenému v položce 7 písm. d) této vyhlášky (porucha hybnosti končetin). Dále poukázala na to, že skutková zjištění z roku 2022 a 2024 se prakticky neliší, přesto jí byl invalidní důchod snížen. Domnívá se, že rozhodnutí bylo ovlivněno systémovými faktory a mělo jí být přiznáno trvalé přiznání invalidního důchodu.
4. S ohledem na shora uvedené žalobkyně navrhla, aby soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě setrvala na závěrech obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí. K namítané absenci přímého osobního vyšetření žalovaná uvedla, že role posudkových lékařů nespočívá v realizaci primárních klinických poznatků. K tomuto doplnila, že žalobkyně tuto výhradu blíže neupřesnila a kompletnost zdravotnické dokumentace nezpochybnila.
6. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí podle § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že jak v prvostupňovém, tak v námitkovém řízení bylo za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti určeno zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII. (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (dorzopatie a spondylopatie), položce 1 (bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének), písm. c) [se středně těžkým funkčním postižením] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které je stanoveno procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 30 % - 40 %. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně byla v obou

řízení učena ve výši 40 %. Posudkem Institutu posuzování zdravotního stavu, který byl vypracován dne 3. 9. 2024 na základě § 8 odst. 1 písm. a) a odst. 7 ZOPSZ a který byl podkladem žalovaného rozhodnutí, tak byly potvrzeny závěry posudkové lékařky Institutu posuzování zdravotního stavu zpracované na základě § 8 odst. 1 písm. a) a odst. 4 ZOPSZ ze dne 27. 2. 2024. Podle obou posudků tak zdravotní stav žalobkyně odpovídá prvnímu stupni invalidity.

8. Soud provedl při jednání dne 30. 9. 2025 důkaz posudkem zdravotního stavu žalobkyně, který byl vypracován v souladu s § 4 odst. 2 ZOPSZ dne 26. 8. 2025 posudkovou komisí MPSV ČR, pracoviště v Hradci Králové (dále jen „PK MPSV“), v níž jako odborná lékařka zasedala MUDr. H. Z., s odborností neurologie, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobkyně.
9. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně PK MPSV považuje chronický vertebrogenní algický syndrom bederní páteře při degenerativních změnách, funkčně odpovídající středně těžkému postižení. Toto zdravotní postižení PK MPSV zařadila do stejné kapitoly, oddílu, položky i písmene přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity jako správní orgán, tj. do kapitoly XIII., oddílu E, položky 1, písm. c). Míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně PK MPSV určila ve výši 40 %, vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu však tuto hodnotu oproti posudkům Institutu posuzování zdravotního stavu zvýšila podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity o 10 %. Na základě doloženého průběhu neurologických a psychických obtíží PK MPSV dospěla k závěru, že dopad na pokles pracovní schopnosti žalobkyně je významnější, než je horní hranice procentního rozmezí stanovená pro rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Proto stanovila celkovou míru poklesu pracovní schopnosti na 50 % a uzavřela, že zdravotní stav žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí odpovídal druhému stupni invalidity. Platnost posudku však PK MPSV omezila na dva roky.
10. Žalobkyně byla v posudku zároveň upozorněna na význam pravidelné rehabilitační péče, zejména na posílení hlubokého stabilizačního systému páteře a domácí léčebnou tělesnou výchovu (LTV), neboť se její obtíže budou bez těchto opatření prohlubovat. V souvislosti s psychiatrickými obtížemi žalobkyně byla zdůrazněna nutnost sociální rehabilitace.
11. Podle § 3 správního řádu: *Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.*
12. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění: *Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
13. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění: *Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*

c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*

14. Jak plyne z konstantní judikatury, např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37 (rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz): „[p]osuzování míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám.“
15. Podle § 4 odst. 2 ZOPSZ jsou v přezkumném soudním řízení k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob povolány posudkové komise. V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75).
16. Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
17. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako úplný, přesvědčivý, řádně odůvodněný, splňuje veškeré náležitosti dané zákonem, a proto z něj při rozhodování vycházel. Posudek PK MPSV vychází z dostatečného množství lékařských nálezů, posudková komise byla řádně obsazena, neboť v ní zasedal lékař s odborností ortopedie, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobkyně. Pro úplnost krajský soud dodává, že s lékařskými nálezy přiloženými k žalobě se PK MPSV vypořádala ve svém posudku.
18. Soud tak považuje za prokázané, že žalovaná ve správním řízení nezjistila přesně a úplně skutečný stav věci, když při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně podhodnotila její zdravotní stav. U žalobkyně se k datu vydání žalovaného rozhodnutí jednalo o invaliditu druhého stupně, neboť její pracovní schopnost poklesla o 50 %. Žalovaná nenaplnila § 3 správního řádu a dopustila se tak vady řízení.
19. Vzhledem k tomu, že správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává a nenahrazuje tak činnost lékařů, nemá s ohledem na výše uvedené důvod jakkoli zpochybňovat závěry PK MPSV. Krajský soud proto žalované rozhodnutí podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaná ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem soudu vysloveným ohledně stupně invalidity žalobkyně, včetně příslušného zákonného zařazení zdravotního postižení žalobkyně a procentuálního ohodnocení míry poklesu její pracovní schopnosti ve smyslu přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, jak je uvedeno shora. V dané věci proto bude žalovaná v dalším řízení vycházet z posudku PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, ze dne 26. 8. 2025.
20. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle zásady úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaná nebyla ve věci úspěšná a žalobkyni žádné náklady řízení

podle obsahu spisu nevznikly, rozhodl soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 30. září 2025

JUDr. Petra Venclová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně